

på kant med landsstyret i Acer-saken:

rtivedtak

er kan gi den kraftkrevende industrien dårligere vilkår. Her er aluminiumsverket i Mosjøen. FOTO: TOM HENNING BRATLIE

Statnett tar over eierskapet. På Eide virker det som om han mener et eiermessig skifte vil si at Northconnect ikke blir bygd.

– Er det noe i avtalen som hindrer eller utsetter den fysiske kablen fra Hordaland til Skottland?

– Kriteriene jeg har nevnt betyr ikke at kablen aldri vil bli bygd. Men da vil den bli bygd av Statnett, og den må også oppfylle de andre kravene om samfunnsøkonomi og at det blir innhentet erfaringer, sier han.

Tolker kravene bokstavelig

Klassekampen har snakket med flere som var til stede på landsstyremøtet i Ap der kravene ble vedtatt, og Northconnect ble ifølge vår kilder ikke nevnt spesielt i debatten.

Landsstyreprerentant Tønnesen mener likevel at det lå implisitt at kravet om å høste erfaringer fra kablene under bygging betydde at Northconnect ville bli utsatt.

– Slik jeg oppfattet vedtaket, og derfor nok mange an-

dre i landsstyret oppfattet det, ville det bety at Northconnect falt bort. Når nå et av de åtte ufravikelige kravene har falt bort, må stortingsrepresentantene våre si nei til Acer, sier hun.

Leder i Hordaland Ap Marte Mjøs Persen satt i redaksjonskomiteen på møtet. Hun bekrefter Tønnesens tolkning.

– Vedtaket fra landsstyret sier helt tydelig at det skal innhentes erfaringer fra de to utenlandskablene som bygges, før Northconnect kan vedtas. Jeg oppfatter at enigheten på Stortinget er enda tydeligere på dette.

Persen sier at deres vurdering er at avtalen «ikke påvirker Northconnect i det hele tatt».

– Jeg vil ikke godta premisset. Det som er bra med avtalen slik jeg ser det, er at den sikrer norsk eierskap til vannkraften, at det ikke skal være privateide kabler, heller ikke Northconnect sin, og at det stilles krav til samfunnsøkonomisk lønnsomhet og evalu-

ering av eksisterende før eventuelle nye kan bygges.

Landsstyreprerentant fra Trøndelag Anne Marit Mævassvik skriver på sms til Klassekampen at hun også forsto vedtaket slik at det betydde utsettelse av Northconnect-kablen.

Forplikter ikke til veto

Et «ufravikelig» krav i landsstyrets uttalelse, var at Stortinget skulle forplikte seg til å legge ned veto mot eventuelle endringer i EUs regelverk på energiområdet som er i strid med kravene i avtalen.

Dette er heller ikke oppfylt, ifølge de borgerlige partiene.

– Vi forplikter oss ikke til å si nei til noe, men vi gir et tydelig signal til EU om hvor Norge står knyttet til råderetten over naturressurser og kabler, sier komitéleder Ketil Kjenseth fra Venstre.

Eide mener også disse formuleringene fra landsstyret er oppfylt i samarbeidsavtalen og viser til signalene som også Kjenseth beskriver.

okonomi@klassekampen.no

ØKONOMEN SVARER

PENGEPUMPEN: Norsk økonomi er i dag altfor avhengig av oljen, skriver Roman Eliassen. FOTO: MARIT HOMMEDAL, NTB SCANPIX

Oljelandet

Hvor mye av Norges inntekter kommer fra olje, når man regner med subsidier og fradrag?

Men dette blir mer enn oppveid av avkastningen på SPU. Denne var i fjor 207,5 mrd., og forventes å øke litt i år. Selv om vi bruker mer enn vi putter inn, ligger fondet an til å vokse med 141,3 milliarder i år.

Roman Eliassen

OLJE

Det enkle svaret er: mye. Det korrekte svaret er: for mye. Et mer presist svar følger her:

Statsbudsjettet for 2018 er på 1300 mrd. kroner. Statens budsjetterte inntekter utenom petroleumssektoren er 1045 mrd. kroner. Disse kommer i hovedsak fra skatter og avgifter fra «Fastlands-Norge». Det gir en differanse («oljekorrigert underskudd») på 255 mrd., som dekkes ved å trekke på Statens Pensjonsfond Utland (SPU). I år ligger vi dermed an til å dekke 19,4 prosent – en femtedel – av statsbudsjettet med oljepenger.

I 2017 tjente staten 163,8 mrd. på petroleumsvirksomhet. Dette er i hovedsak inntekter fra «statens direkte engasjement» og skatter og avgifter på utvinning, pluss noe fra renteinntekter og aksjeutbytte fra «Statoil». 25,5 mrd. gikk til nye investeringer. De resterende 138,3 mrd. ble satt i SPU. (I fjor var et dårlig år; i år er det budsjettert med en netto kontantstrøm på 183 mrd.).

Statens tjener altså mindre på utvinning i løpet av et år enn den bruker på statsbudsjettet.

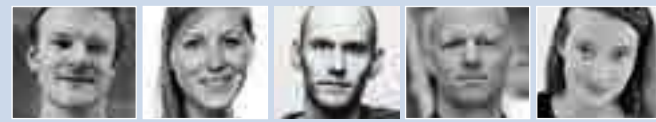
Statens oljeinntekter reduseres av enkelte særskattefordeler, særlig investeringsfradraget, som er en form for subsidi-ering av næringen. I 2017 var dette anslått til 12,5 mrd. Til sammenligning bruker vi ca. 15 mrd. på barnetrygd i året. Dertil kommer ca. ni mrd. i avgiftsfritak for diesel og mineralolje, og reduserte miljøavgifter i enkelte næringer, som også kan ses som en indirekte subsidie. Vi kunne altså krevd inn over 20 mrd. ekstra i året bare ved å fjerne særskilte fordeler for næringen.

Omtrent en femtedel av statsbudsjettet er altså dekket av løpende eller oppsparte «oljepenger». Men dette er en underdrivelse. Mange andre næringer lever av å levere til sektoren. Mens ca. 50.000 mennesker jobber direkte i utvinningen, er det totale antallet jobber tilknyttet petroleum ca. 200.000. Man kunne også regnet med skatteinntektene fra alle disse, men det har ikke jeg tall på her.

Det som uansett er klart, er at norsk økonomi er for avhengig av oljen. Den største utfordringen her er imidlertid ikke inntektene på budsjettet, som kan finansieres på forskjellige måter, men antallet norske arbeidstakere vi må skaffe nye, klimavennlige jobber til så fort som mulig.

Roman Eliassen, samfunnsøkonom, Manifest Tankesmie

Lurer du på noe om samfunnsøkonomi, så skal våre økonomer gjøre sitt beste for å svare. Send inn ditt spørsmål til okonomi@klassekampen.no

Askil Halse

Katinka Holtmark

Roman Eliassen

Jørgen Juel Andersen

Sara Cools